СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ПІДПРИЄМНИЦТВО У СФЕРІ ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я

Спеціальність: **D4 «Публічне управління та адміністрування»**
Освітньо-професійна програма: **Управління у сфері охорони здоров'я**
Код освітнього компонента в освітньо-професійній програмі: **ВК 10**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **заочна**
Рік навчання: **2**
Семестр(и): **III (осінній)**
Тип освітнього компонента: **вибірковий**
Навчальний рік: **2026–2027**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити **освітні компоненти «Публічна політика та врядування», «Технології прийняття управлінських рішень», «Комунікація в публічній сфері», «Інституціональне забезпечення публічного управління»**

Кафедра/підрозділ: **кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я,** пр. Науки, 4, корпус А, 3 поверх
Керівник освітнього компонента: **проф. Мельниченко Олександр Анатолійович**
email: **oa.melnychenko@knmu.edu.ua**
Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle): **http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5125**

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Сучасна сфера охороні здоров'я припинила бути «територією» суб'єктів господарювання лише державної та колективної форми власності. Більше за те, медична реформа спонукала їх до активнішої комерціалізації своєї діяльності, а також збільшення частки приватних медичних закладів і фізичних осіб-підприємців, які надають медичні послуги. Тому зростає значущість підготовки фахівців з підприємництва в сфері охороні здоров'я.

МЕТА КУРСУ: оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками підприємництва у сфері охороні здоров'я.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

РН 06 Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проєктами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи і технології, міжнародний досвід при проєктуванні та реорганізації управлінських і загально-організаційних структур.

РН 07 Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

РН 11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (2 год.):

1. Підприємництво у сфері охороні здоров'я.

Перелік тем практичних занять (8 год.):

Тема 1 Особливості створення суб'єкта підприємницької діяльності в сфері охороні здоров'я. ФОП як суб'єкт господарювання та надавач медичних і супутніх послуг в сфері охорони здоров'я. Реєстрація ФОП й отримання дозвільних документів. Вибір переліку медичних і супутніх послуг й встановлення цін на них. Вибір технологій. Підбір обладнання та приміщень.

Визначення необхідної якісного та кількісного складу персоналу. Добір і мотивація персоналу. Виділення кола потенційних покупців. Виокремлення можливостей та загроз обраних видів діяльності.

Тема 2 Особливості розвитку підприємницької діяльності в сфері охороні здоров'я. Мета, цілі та завдання розвитку підприємницької діяльності в сфері охороні здоров'я. Оперативне, тактичне та стратегічне управління задля розвитку суб'єкта підприємницької діяльності в сфері охороні здоров'я. Оцінка внутрішнього та зовнішнього середовища підприємництва як складова його розвитку. Оптимізація використання матеріально-технічної бази та масштабів діяльності. Раціоналізація витрат, уникнення втрат і максимізація доходів. Ефективність та результативність підприємницької діяльності. ФОП і КНП: конкуренти чи партнери? Взаємодія ФОП і НСЗУ. Взаємодія ФОП та органів місцевого самоврядування. Визначення пріоритетів і шляхів розвитку суб'єкта підприємницької діяльності в сфері охороні здоров'я. Чи зможе ФОП перетворитись на приватну лікарню?

Тема 3 Соціальна відповідальність бізнесу. Соціальна відповідальність: сутність, види, значення. Особливості формування соціально відповідальної поведінки суб'єктів підприємницької діяльності в сфері охороні здоров'я. Вплив соціально відповідальної поведінки бізнесу на здоров'я персоналу, споживачів і мешканців прилеглих територій.

Тема 4 Практичні аспекти підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я. Специфіка функціонування ФОП в окремих сегментах сфери охорони здоров'я (сімейний лікар, стоматолог, лікар УЗІ). Особливості функціонування ФОП в сільській місцевості та на депресивних територіях. Специфіка функціонування ФОП в умовах надзвичайних ситуацій чи військового стану.

Перелік тем самостійної роботи здобувачів вищої освіти (80 год.)

1. Взаємодія ФОП і НСЗУ.
2. Взаємодія ФОП та органів місцевого самоврядування.
3. Вибір переліку медичних і супутніх послуг й встановлення цін на них.
4. Вибір технологій надання медичних послуг.
5. Виділення кола потенційних покупців.
6. Визначення необхідної якісного й кількісного складу персоналу.
7. Визначення пріоритетів і шляхів розвитку суб'єкта підприємницької діяльності у сфері охороні здоров'я.
8. Виокремлення можливостей та загроз обраних видів діяльності.
9. Вплив соціально відповідальної поведінки бізнесу на здоров'я персоналу, споживачів і мешканців прилеглих територій.
10. Добір і мотивація персоналу.
11. Ефективність та результативність підприємницької діяльності.
12. Мета, цілі та завдання розвитку підприємницької діяльності у сфері охороні здоров'я.
13. Оперативне, тактичне та стратегічне управління задля розвитку суб'єкта підприємницької діяльності у сфері охороні здоров'я.
14. Оптимізація використання матеріально-технічної бази та масштабів діяльності.
15. Особливості функціонування ФОП на депресивних територіях.
16. Особливості функціонування ФОП в сільській місцевості.
17. Особливості формування соціально відповідальної поведінки суб'єктів підприємницької діяльності у сфері охороні здоров'я.
18. Оцінка внутрішнього і зовнішнього середовища підприємництва як складова його розвитку.
19. Підбір обладнання та приміщень.
20. Раціоналізація витрат, уникнення втрат і максимізація доходів.
21. Реєстрація ФОП й отримання дозвільних документів.
22. Соціальна відповідальність: сутність, види, значення.
23. Специфіка функціонування ФОП в умовах військового стану.
24. Специфіка функціонування ФОП в умовах надзвичайних ситуацій.

25. ФОП – лікар УЗІ.
26. ФОП – сімейний лікар.
27. ФОП – стоматолог.
28. ФОП і КНП: конкуренти чи партнери?
29. ФОП як суб'єкт господарювання та надавач медичних і супутніх послуг у сфері охорони здоров'я.
30. Чи зможе ФОП перетворитись на приватну лікарню?

СРС спрямована на поглиблення й закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.
Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.
Методи навчання: лекція, виконання вправ і практичних робіт, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка порушення граничних термінів виконання індивідуального завдання, яке слід перевірити упродовж 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал (АСУ). Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).
В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70–120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).
Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.
Оцінка з освітнього компонента виставляється лише здобувачам вищої освіти, яким зараховані усі підсумкові заняття та залік. Оцінка за залік становить від 120 до 200 балів.
Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи у межах вивчення освітнього компонента: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1–2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.
Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).
Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).
Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі вищої освіти з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.
Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи у межах вивчення освітнього компонента:
– доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона;
– корпоративний обліковий запис Google з власним фото;
– навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle.
Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Карпюк Г.І. Основи підприємництва: навчальний посібник. 2021. 108 с.
2. Мельниченко О.А. Соціальна відповідальність: сутність, види, засоби. Соціальна відповідальність влади, бізнесу, громадян: монографія: у 2-х т. / за заг. ред. Г.Г. Півняка. Дніпропетровськ: Вид-во НГУ, 2014. Т. 2. С. 361–366.
3. Мельниченко О.А. Теоретичні засади персональної соціальної відповідальності. *Теорія та практика державного управління*: зб. наук. пр. Харків: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2012. № 1. С. 12–23.
4. Основи підприємництва: підручник / під заг. ред. Н.В. Валінкевич. Житомир: ЖДТУ, 2019. 492 с.
5. Підприємництво: підручник / С.В. Панченко, В.Л. Дикань, О.В. Шраменко [та ін.]. Харків: УкрДУЗТ, 2018. Ч. 2. 228 с.
6. Управління підприємницькою діяльністю в галузі охорони здоров'я: монографія / за ред. О.В. Баєвої, І.М. Солоненка. Київ: МАУП, 2007. 376 с.
7. Хомко Л.В., Кульгавець Х.Ю. Правове регулювання підприємницької діяльності: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 424 с.
8. Business Fundamentals: Corporate Strategy. URL: https://ua.udemy.com/course/business-fundamentals-corporate-strategy/

Завідувач кафедри громадського здоров'я
та управління охороною здоров'я Катерина ПОМОГАЙБО